

Завданням нашого дослідження є визначити рівень розвитку вольових якостей у студентів та готовність до самостійного розвитку волі.

Для цього було проведено опитування серед студентів (20 чоловік). Студенти мали відповісти на 20 питань за методикою «Оцінка розвитку вольових якостей».

Результати показали, що у групи молодих людей віком від 16 до 18 років: 55% – має середній рівень розвитку вольових якостей, 45% – низький, а дуже високий та дуже низький рівні виявлені не були.

На поставлене запитання «Чи розвиваєте ви свої вольові якості самостійно?» отримано результати: 50% – «Так, розвиваю», 35% – «Ні, але планую скоро розпочати», 15% – «Ні, мені це не потрібно».

З цього видно, що рівень вольових якостей сучасної молоді перебуває в основному на середньому та низькому рівні, але більшість студентів готові над цим працювати, або вже працюють над розвитком. Значну допомогу в цьому їм може надати вивчення курсу психології або самовиховання.

Вольові якості відіграють надзвичайно важливу роль у житті кожного з нас, за допомогою волі ми вирішувємо поставлені перед нами задачі, розвиваємося, йдемо до своїх цілей, не стоїмо на місці. Воля робить нас кращими з кожним днем. Тому потрібно розвивати її це потрібно в першу чергу для нас.

Список літератури

1. В. К. Калін. «Проблеми психології волі», 1991р, Рязань- 18с.
2. О. В. Скрипченко «Загальна психологія», 2001р, Екатеринбург – 274с.

*Науковий керівник: Семиченко В.А.,
д-р психол.наук, професор*

УДК 159.923:331.548-053.6 (043.2)

Чепіль І.К.

Національний авіаційний університет, Київ

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Кожна людина, рано чи пізно, стає на шлях пошуку свого призначення та здійснення вибору професії. Хтось, зрештою, не знаходить свого місця в суспільній діяльності і випробовує свої сили в багатьох напрямках. Зважаючи на стрімкі зміни в суспільстві, швидких змін зазнають орієнтири та пріоритети професійної діяльності. Тому проблема професійного становлення не втрачає своєї актуальності й нині.

В історії наукової думки до питань професійного самовизначення зверталися багато як зарубіжних, так і вітчизняних авторів, розглядаючи процес та складові професіоналізації (Л.Мітіна, Е.Ф.Зєєр, Ю.П. Поваренков), чинники та проблеми професійного самовизначення (О.М.Кокун, Д.А.Леонтьєв, Г.С.Абрамова, С.Д.Максименко), концепцію професіоналізму та професійної компетентності (А.К.Маркова, В.О.Толочек), проблему профорієнтації (Ф.Парсонс, Б.О.Федоришин, С.О.Клімов).

Зважаючи на означене вище, ми вважаємо, що нагальною залишається проблема самопошуку та самореалізації особистості на етапі молодості,

усвідомлення себе в ролі спеціаліста в процесі оволодіння професією, впевненості у правильності здійсненого вибору. Важливого значення при цьому набуває проходження екзистенційної кризи, яка дає особистості змогу переглянути свої прагнення, власні професійні можливості та відчуття себе у світі, щоб реалізуватися і зайняти «своє» місце в суспільстві. Серед основних труднощів, що постають перед студентською молоддю, є розчарування у здійсненому виборі професії [1], що вважається нормою в процесі проходження етапів професійного становлення. Слід зауважити, що самопошук особистості здійснюється протягом всього професійного життя [2], тому людям притаманно не лише змінювати різні аспекти діяльності в межах однієї галузі, а й здійснювати кардинальні зміни у професійному виборі. Значна частина студентської молоді наголошує на невизначеності свого майбутнього по закінченню навчального закладу, дехто скаржиться на невідповідність навчальної діяльності своїм очікуванням та потребам, інша частина висловлює розчарування щодо незабезпечення освітнього процесу всіма необхідними факторами для успішного оволодіння професійними навичками.

Здійснивши аналіз окреслених проблем, ми дійшли висновку, що подальшого перегляду і вдосконалення потребує система профорієнтаційних заходів та психологічного супроводу навчальної діяльності. Так, активне впровадження елементів профорієнтації необхідно вводити починаючи з дошкільного дитинства, поглиблюючи її в середній та старшій школі. Студентство потребує не лише ґрунтовної обізнаності у світі професій, а й чіткого розуміння власної особистості, професійної спрямованості та розвитку необхідних особистісних та професійно важливих характеристик безпосередньо в обраній спеціальності. В цьому процесі чільна роль відводиться орієнтації на особистість в процесі навчання, її вмотивованості та самоусвідомленню. Саме тому психологічний супровід навчальної діяльності має таке важливе значення на етапі професійного становлення молоді і потребує розширення й поглиблення. Іншим аспектом, що вимагає змін, є організація навчальної діяльності, де, згідно вимог часу, варто зробити наголос на практичну підготовку та більш поглиблений професійний відбір.

Означене коло проблем не є вичерпаним, тому питання професійної підготовки залишається актуальним і вимагає подальших розробок задля успішного оволодіння особистості професією і ефективною та продуктивною реалізації в ній.

Список літератури

1. Зеер Э.Ф. Психология профессий: Учебное пособие для студентов вузов. – 2-е изд., перераб., доп. – М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2003. – 336 с.
2. Кокун О.М. Психология професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2012. – 200 с.

*Науковий керівник: Алтатова О.В.,
канд. психол. наук, доцент*